

SOERAKARTASCHÉ-COURANT

NIEUWS- en ADVERTENTIE-BLAD.

Uitsluitend Agent voor Europa E. ELSBACH (107 Rue Ordener) te Parijs.

Abonnementsprijs f 7.50 per halfjaar
bij vooruitbetaling.

De *Soerakartasche Courant* verschijnt
driemaal 's weeks: **Dinsdags, Donderdags** en
Zaterdag, uitgezonderd feestdagen.

Advertentiekosten behalve het zegel voor
elke 10 woorden voor 2 plaatsingen f 1.—
elke volgende plaatsing de helft.

Inzending der Advertentiën tot op den
dag der uitgave vóór 10 uur.

Eenige mededeelingen over Deli.

(Door een oud-ingezetene).

Deze mededeelingen betreffen een land dat aller belangstelling verdient en op meer waardeering van de zijde onzer Regeering aanspraak mag maken, dan tot nu toe 't geval.

Dat land is Sumatra's Oostkust, het Nederlandsch Oost-Indisch Californie, het land van waar de Europeesche tabakshandelaren o. a. het dekblad voor hunne sigaren krijgen, het treurig misdeelde stiefkind onzer Regeering, meer onder den naam van Deli bekend.

Niettegenstaande Deli als het ware door tabaksondernemingen overstroombd is, zoekt men er tot heden te vergeefs naar begaanbare wegen, behoorlijke gevangenissen, kasernes, hospitalen, officiers- en gouvernements woningen, een bruikbare apotheek, goed drinkwater, voldoende hygiënisch toezicht en een school.

De publieke wegen verkeerden nog alle in hun natuurstaat.

Er bestaat zelfs niet eens een postweg van Laboean naar Medan, Timbang-Langkah en Serdang. Het ongerief, dat daardoor zoowel de reizigers als de tabakplanters lijden, ligt voor de hand. Van Laboean, waar de bezoeker van Deli het eerst voet aan wel zet, naar Medan, de hoofdplaats in het Delische, is een afstand van vier uren gaans. Doch bij droog weder alleen. Daags na eene flinke bui, doet men er wel eens negen uren over, per voertuig, het meest gelijkende op een Noord Babantsche huifkar, doch kleiner.

In 't voorbijgaan zij opgemerkt, dat de eigenlijke hoofdplaats van Deli de residentie Bengkalis is, waar alleen de Resident met zijn Secretaris en een groot gedeelte van zijn ambtenaarspersoneel, benevens een paar officieren en een dertig man troepen wonen. Het is er nog ongerieflijker dan in 't eigenlijke Deli, en ook de meest ongezonde plaats, die men voor het verblijf van den Resident heeft kunnen kiezen.

Tabakplanters wonen er niet en wanneer de tegenwoordigheid van den Resident vereischt wordt in het Centrum der plantages, d. i. Medan, waar ook een groot garnizoen ligt, dan moet die hoofdambtenaar per Stoomboot een reis maken van minstens twee dagen.

Dikwijls heeft men er over gedacht, de residentie Bengkalis naar Medan overtebrengen. Doch tot heden verhindert dit de politiek. De Sultan van Siak namelijk zou zich daardoor gepasserd achten, en wijl hij veel invloed heeft,

of liever wijl ons contract met Siak den grondslag uitmaakt van onze vestiging op de Oostkust, is de bestaande toestand onvermijdelijk kwaad. De wegen behooren niet aan ons, maar aan den Sultan van Deli. Voor hun onderhoud te zorgen is dus zijne taak.

Wat den politieken toestand der Oostkust aangaat, zoo kan die als volgt omschreven worden.

Van den Sultan hebben wij het recht afgekocht van vestiging, van in- en uitvoer en van rechtspraak over onze eigen onderdanen, dat zijn de Europeanen, Chineezers, Javanen en alle niet Sumatranen.

Zoo blijft ook de grond zijn eigendom, en verhuurt hij de plantages ten eigen bate. Niemand mag echter van hem gronden huren dan met toestemming der Regeering, en dat het Gouvernement daarvoor van den pachter een flinke som eischt, is even verklaarbaar als dat het belastingen van den in- en uitvoer heft.

Van de Gouvernements-gebouwen is bijna geen enkel in logeabelen toestand. Zij staan vlak op den grond, zijn vervaardigd uit ruwe boomen en hebben wanden en daken van atap! Zoo beschutten zij u noch tegen de hette des daags, noch tegen de koelte van den nacht, hetgeen niet tot eene goede gezondheidstoestand bijdraagt.

Wel is waar kwam te Timbang-Langkah een paar jaren geleden een vrij goede controleurswoning gereed, alsook te Medan een steenen gevangenis, maar nu heeft de Regeering toch nog te zorgen voor: logeabele kasernes, een behoorlijk hospitaal, een geschikte apotheek, bewoonbare huizen ten behoeve van officieren en ambtenaren, en dan nog voor een geschikt Residentiebureau.

Het is te hopen, dat haar stiefkind zich niet lang meer met die ééne controleurswoning en die steenen gevangenis zal moeten tevreden stellen.

De hygiëne wordt er verwaarloosd, het drinkwater is er slecht, het schoonhouden en besproeien van wegen, greppels en afvoerkanalen wordt eenvoudig nagelaten en een groot aantal Chineesche vrouwen van losse zeden die te Laboean en Medan verblijf houden, loopen zonder eenig toezicht rond.

Dat bij deze gegevens de vrees voor epidemische ziekten voortdurend groot is, spreekt van zelf. Ontzaglijk was dan ook de paniek, toen, nu drie jaren geleden, de cholera op vier ondernemingen te gelijk uitbrak.

Maar heeft dat land wel een toekomst? Is alles er maar niet tijdelijk?

De tabaksvelden leveren wel is waar slechts eenmaal in de tien jaren een goeden oogst op, doch eerstens zijn er nog gronden in overvloed, zoodat de planter elk jaar op een nieuw stuk planten kan en ten tweede behoeven velden nadat er tabak van geogst is, geen negen jaren braak te liggen.

Deli geen toekomst? En dan zouden de planters gronden inhuren voor vijf- en zeventig jaren in erfpacht? En dan zou de solide Deli maatschappij altijd maar voort gaan met kostbare gebouwen op te richten, schoone parken aan te leggen en dure concessies aan te vragen voor het aanleggen van spoorwegen, trams en telegrafien?

Die maatschappij beproeft echter wel degelijk ook andere cultures. Zoo is zij nu druk bezig met het planten van koffie, rameh en suikerriet en vooral voor het laatste product is de grond bijzonder geschikt.

Over de Deli — maatschappij nog een enkel woord. Zij wordt door velen beschouwd als de grootste, de solidste, de ondernemendste en de invloedrijkste maatschappij in N. I. En daartoe bestaat reden. De Deli maatschappij, uit enkel Hollandsche aandeelen opgericht, doet u fier blikken op uw afkomst en verhoogt uw nationaliteitsgevoel.

Ai haar werken zijn even flink en grootsch. Wij willen ze eens gaan bezien.

(Slot volgt.)

Soerakarta.

Kommissarissen voor de maand December

Plaatselijke Schoolkommissie

de heer: E. A. HALEWIJN.

de heer: J. SPRUIT LANDSKROON.

Verzorgingsgesticht

de heer J. G. M. A. Carlier.

Maanstand.

Woensdag 3 December V. M. Dinsdag 9
December L. K. Woensdag 17 December N. M.
Donderdag 25 December E. K.

Sluitdagen der Mails.

TE SAMARANG:	TE BATAVIA:
F. 14—28.	F. 3—17—31
E. 7—21.	E. 10—24.
H. 6—16—27	H. 9—19—30

Feuilleton.

**Te veel om te sterven,
te weinig.....**

III.

(Vervolg.)

— Verbeeld u een geheele gemeente zeide van Hemmenis tot zijne vrouw, uit menschen van dien stand saamgesteld! Saurin heete *ministre des nobles*, maar het wil er bij mij nog niet in, dat hij een benijdenswaardigen werkkring had. 't Zijn goede, vriendelijke menschen op het kasteel, maar 't drukt een weinig. Nu wij zullen er wel aan gewennen, en als wij er eens wat meer 't huis zijn zal 't wel beter gaan, 't ligt zeker ook vrij wat aan ons.

Het op en inrichten van een eigene huishouding heeft voor een jong gehuwd paar een gansch eigenaardig, onbeschrijfelijk genot. Wat bekoorlijke bedrijvigheid, als het jonge vrouwtje nu hier dan daar dribbelt, en vruchteloos beproeft om overal te gelijk te zijn en het oog over alles te laten gaan! Wat liefelijk als zij haren „man“ — half verlegen nog als zij dat woord uitsprekt, of dat niet zonder lachen kunnende doen tegenover de vriendinnen harer jeugd — als zij haren „man“, zeg ik, raadpleegt over het zetten van dat stuk hier, het hangen van dat stuk daar, of hem te hulp roept om een spijker te

slaan, een touw vast te knopen of een ladder te verplaatsen! Wat zelfvoldoening als het blijkt dat iets goed geplaatst is, nauwkeurig past, zich net vertoont. Wat geduld in het leggen van plooiën in de gordijnen, in het wegnemen van een vlekje, in het afbinden van matten, in het gordijnaaien op stoken, in het ringrijgen op roeden! Wat zorgvuldigheid als een vertrek gansch klaar is, om nog eens om en om te zien, of er ergens iets ontbreekt, of speld of draadje zijn blijven liggen — nog even de pantoffels uitgetrokken om op de kousen de luiken half dicht te doen, daar 't volle zonlicht bestoven doet schijnen wat geen stofje draagt, en het frische zoo ongenadig weg neemt! Nog eens, dat is iets liefelijks, waarop het oog met welgevallen staat. Gij kent dat genot niet, verwerende kinderen der wereld! die alles laat aankomen op meubelmaker en behanger; die, teruggekeerd van uw zoogenaamd huwelijksreisje en uw echtelijk leven hebbende aangevangen met weken van verstrooing, uwe woning binnentreedt als ware zij een logement! Voor u is geen genot iets te bezitten, omdat gij niet weet wat het zegt iets te ontberen. Gij hebt er geen besef van om door overleg en schikking de meest mogelijke party te trekken van hetgeen gij hebt. Gij mist meer genot dan gij u kunt voorstellen, gij nieuwe *Meerrouw*, die daar half ligt in uwe gemakkelijke sofa, terwijl gij den behangersknecht uwe bevelen geeft ten aanzien van het verdeelen der ruimte in uwe overgordijnen! Gij mist het genot uw jongen echtgenoot den trap op te jagen, om

zelf het koord op de rolletjes te winden! Gij kent het genot niet dat men later heeft als men verrast wordt met iets nieuws, en gewichtige echtelijke raadpleging is noodig over verschikking van het overige; u is dat onbekend die van den aanvang van uw huwelijksleven af u hebt gebaad in overvloed! Tot de schamelsten toe kennen er iets van als zij hun schoorsteenmantel oppronken met scherven van glas en aardewerk; maar gij, gij zonen en dochteren des rijkdoms en der weelde, wier jeugdige huishouding al dadelijk bij het opzetten een stapel is van pracht, gij kent dat eenvoudige genot niet!

Dat vriendelijke zonnetje van schikken der — stroospierstjes zou men zeggen als men van vogels sprak — och! het was in de Dennenhoeksche pastorie niet onbewolkt, niet onverzeld van zorg, ja bezorgdheid. Met schrik vernamen beiden wat er noodig was tegen aanstaanden Zondag, en onze predikant op zucht dachtte, dat de dag der vervulling van zijn hoogsten levenswensch, de dag der inzegening tot zijn heilig ambt, hem tevens een dag zoude zijn van allergevoeligste aanranding zijner huiselijke welvaart, ja van verwoesting der berekeningen die hij en Christine zoo zorgvuldig hadden gemaakt. Wat schat van geld moest er weg aan vleesch en brood, aan boter en kaas, aan rookvleesch en suiker, aan koffie en thee! Het was niet om te overzien of te overkomen. En dan nog de tulbanden en andere versnaperingen, zoo vele en zoo velerlei, dat men er moedeloos onder werd; gezweven nog van den omslag, het bijeenleenen van kopjes en schotel-

Een mandoer van een der ondernemingen in het district Gendingan, (afdeeling Ngawie), wiens vrouw door een krokodil in de diepte werd gesleurd, terwijl zij zich in de Solo rivier baadde, wreekte zich op het beest door circa dertig doode kippen, waarin hij arsenicum gedaan had in de kalie te werpen. Al dadelijk werd een daarvan door het ondiep opgeslokt, waarna het zich waarschijnlijk bedweld door het vergift, boven de oppervlakte van het water vertoonde en zelfs op het drooge kwam. Een Europeaan joeg het dier eenige kogels door den kop en bleek dat het 7 meter lang van den kop tot aan den staart was. Vermoedelijk bevinden zich meer krokodillen in die rivier.

In den middag van den 28en November jl. vond een vreeselijk ongeluk in de centrale werkplaatsen der Staatsspoorwegen te Madioen plaats. Een Inlander n.l. kwam tusschen eenige raderen terecht, werd door dezen een paar malen rondgedraaid en vloog toen tegen den grond; zijn linkerarm brak geheel en al van het lichaam af en het hoofd was zoodanig gekneusd dat men de hersenen zien kon.

Er waren geen teekenen van leven meer aan hem te bespeuren en werd hij uit de werkplaats naar het kerkhof overgebracht.

Terwijl de waterstand in de Kali Pepée vrij groot was, stonden onlangs drie Javaansche jongelieden, waaronder een meisje, aan den oever dier rivier. Vertrouwende dat de stroom niet zeer sterk was daalden zij in het water af, doch ondervonden toen de kracht van het water. Zij werden medegesleurd en daar hun noodgeschrei niet werd vernomen kwamen zij allen om. Een paal stroomafwaarts ongeveer werden de lijken opgemerkt door een mandoer der kettingangers, die last gafze op te vissen.

Kortelings geleden was er in de binnenboeien te Bojolali een groot spektakel en dacht men algemeen dat er een oproer onder de gevangenen was uitgebroken.

De toegeschotene menigte die ter hulpe kwam opdagen konde echter rustig huiswaarts keeren, daar bleek dat het helsche leven door een der wachten veroorzaakt werd die plotseeling krankzinnig geworden was.

Daar hij in een staat van razernij verkeerde, werd die ongelukkige voorloopig in hechtenis genomen en den anderen ochtend onder geleide naar hier opgezonden.

tjes, van messen en vorken, van borden en schaalpjes, stoelen en stoven. Want Christines huisselijke schat, best en daagsch, het gekochte en het gekregene samen, was niet half, neen geen tiende part toereikende voor den dag der bevestiging, als de pastorie de zoete inval is voor ieder die verkiest te komen, en de geheele omtrek er geen het minste bezwaar in maakt om met vriend en maag, gansche rijtuigen vol, de leeraarswoning te gebruiken tot een logement, waar ieder eenvoudig dient en aanbiedt, neemt en geeft, als ware hij te huis. Huis en hof, keuken en kelder in een pastorie op den bevestigingsdag, 't is alles algemeen eigendom van heinde en ver en al kwam een dikke dame met een gansche vierbanks *Jan plezier* zoo volgepakt als het rijtuig te pakken was, zij zou er nog niet aan denken om der domineesvrouw haar excuses te maken voor de menschenlading, met welke zij kwam aanzetten.

Benodigdheden lieten zich leenen, en ook 't eten was 't ergste niet maar de wijn! Van Hemmenis, even weinig als zijn vrouwtje volkomen ingewijd in de stoffelijke voorbereidselen tot de intriede in de gemeente, meende het nog al ruim genomen te hebben met een anker wijn en een tiental halve fleschjes mader. Maar nog tijdig werd hij onderdicht dat hij deze proviandering gerustelijk kon verdubbelen, ten minste indien hij er eenigen prijs op stelde toe te komen, en zich en zijne vrouw de pijnlijke positie te sparen om een kelderleening te doen bij den een of ander op het dorp.

Die geweldige overschrijding hunner huisselijke be-

De bejaarde weduwe R. te Kebalen heeft veel last van kwajongens en dieven.

Klaagde zij onlangs dat haar huis met steenen werd gebombardeerd, nu moest zij onder vinden dat ook hare goederen niet veilig waren. Al haar tafelgereedschap verloor zij, zoodat zij nu genoodzaakt is bij hare bureu te leenen.

Gisterenmorgen werd alhier het telegrafisch bericht ontvangen van de benoeming tot Ridder van den Nederlandschen Leeuw, van Radhen Adipatie Sosro-Negoro, Rijksbestierder van Soerakarta en werd den jubilaris gisteravond bij monde van den Resident, in tegenwoordigheid van autoriteiten daarvan mededeeling gedaan.

Vele belangstellenden hadden zich daarbij aangesloten, om den Rijksbestierder hunne gelukwensen aan te bieden, wat onder een glas champagne plaats vond en waarmede de plechtigheid was afgelopen.

In de desa Poejangan, op ongeveer drie palen afstand van Jogjakarta, bevindt zich achter de woning van een inlander een put, (soemoer tiban), die nacht en dag door honderde personen bezocht wordt om zich te baden of om het water daaruit te drinken. Zelfs hooggeplaatste Javanen met hunne vrouwen ziet men onder de menigte.

De inlandsche vrouw Potro, woonachtig in de benteng, had een kind dat aan vlagen van krankzinnigheid leed.

Op zekeren nacht droomde zij, dat wanneer zij haar lieveling aldaar een bad deed nemen, hetzelfde genezen zoude. Hare droom werd waarheid.

Spoedig ging dat vertelsel als een loopend vuurtje rond en daaraan heeft die put nu hare reputatie te danken.

De beste zaken maakt echter de huisbaas, die door de talrijke offers in korten tijd een welgesteld man werd en van de opbrengst reeds een groote woning bouwen kon.

De leiding van af de onderneming Bradjan naar Bojolali, ten einde laatstgenoemde plaats van zuiver water te voorzien, is bijna gereed.

Ten oosten van het A. R. bureau heeft men een vijver gemaakt even als een artesische put, die om hare fraaiheid ten zeerste geroemd wordt en overvloedig water geeft.

Voor genoemd plaatsje is dit een groote verbetering en komt den Assistent-Resident, die daartoe het initiatief nam, zeker een woord van dank toe.

Eenige dagen geleden vond een opgezeten van de Kali-Sigé in de nabijheid van de onderneming Werod-Dalem, toen hij 's nachts de ronde om zijne woning deed, een inlander van de overwal bezig hem van een zijner karbouwen te berooven.

Om dit te beletten verwondde hij hem met zijn lans, doch scheen niet goed getroffen te hebben, daar de dief het hazenpad koos; den anderen dag werd hij echter door de Politie opgevat en bevindt zich thans in de gevangenis.

Men is in de laatste dagen in de Chineesche kamp en rondom het fort druk bezig met het in orde maken der wegen wat zeer op prijs gesteld dient te worden.

Jammer echter dat Kebalen tot heden nog van dat voorrecht verstoken blijft, en hoewel Keulen en Aken niet op één dag gebouwd zijn, zoude het Bestuur de bewoners dier achterhoek zeer aan zich verplichten, door zich ook eens hunner te ontfemen.

grooting sloeg onze echtelingen tot misnoedigheid neder. Christine vleiende haren bedrukten echtvriend met de meening, dat het zoo'n vaart niet loopen zou, en dat de raad om nog meer wijn op te doen, slechts een uitloei was van overdrevene berekening; ten gevolge waarvan dan ook bij de tweede bestelling de wijnkooper op het minzaamst verzocht werd het eene anker te willen terugnemen, indien, waaraan niet getwijfeld werd, de tweede mand niet eens behoefde geopend te worden. „Wij zelve gebruiken weinig wijn” voegde hij er bij, „en hebben dus zooveel overschot niet noodig.” De tweede mand kwam getrouwelijk den volgende dag, vergezeld van een beleeft schrijven van den wijnkooper, dat dominé er zich zeker van bedanken zoude, als hij het overschot in zijnen kelder legde, want dat zulke uitnemende kwaliteit als de geleverde op de flesch hoe langer hoe beter werd.

— 't Is best mogelijk, zuchtte van Hemmenis, maar hoe krijg ik ze betaald?

Godachten aan hogere zaken verdrongen echter weldra, althans tijdelijk, deze geldelijke zorgen uit 's mans ziel. Het schrijven zijner intropreek was niet het minste geweest dat zijn geest in den laatsten tijd had bezig gehouden, en nog bleef bezighouden, nu hij zich op zijn studeerkamer afzonderde, en daar het oog had op de kerk, in welke hij voortaan wekelijks zijne eigene gemeente zou voorgaan, gansch iets anders dan het prediken in den vreemde, zoodat hij tot dusver gedaan had. Hij stelde zich het gansche gewicht zijner betrekking met ongeveinsde ge-

Bij de minste regens staan de wegen aldaar voor een groot gedeelte blank, daar nergens voor een goede waterafvoer gezorgd is, hier en daar zelfs geene behoorlijke leidingen bestaan en spoedige voorziening dus ook daar wenschelijk is.

Het politietoezicht bij de openbare venduties hier ter stede is zeer gebrekkig en spelen de koelies, door hun binnendringen en onbeschaamdheid, de baas over de koopers en hindere den publiek.

Bij de laatste venduties in de Schoolstraat konden men zich weder daarvan overtuigen, daar de koelies aan de koopers het gekochte uit de handen rukten of onder elkander om een vrachtpje vochten.

Wanneer toch bij Chineesche bruiloftfeesten de politie steeds dag en nacht vertegenwoordigd is, dan zal ook wel een Europeesch of inlandsch politieagent beschikbaar gesteld kunnen worden om de goede orde bij publieke venduties te handhaven en de opdringende koelies op een eerbiedigen afstand te houden. Zeer te wenschen is dat daaraan gevolg gegeven worde.

In de nabijheid der halte Walikoekoën moeten zich in den laatsten tijd een groot aantal wilde zwijnen ophouden, dit het den desabewoners zeer lastig maken.

Een onzer ingezetenen heeft zich aldaar voorloopig met der woon gevestigd en moet met het bereiden en verkoopen van dengdeng zeer goede zaken maken en daarin een ruim bestaan vinden.

De Chineezers zijn daarop zeer happig en betalen voor een pikol gaarne f 30.

Ook schoot de man aldaar onlangs een tijger, zoodat die buurt een Eldorado voor jacht-liefhebbers schijnt te zijn.

Gemengde Berichten.

— De Haagsche correspondent van het U. D. steekt op niet onaardige wijze den drank met de nieuwe wereldtaal.

„Naar aanleiding van mijn feuilleton van Vrijdag had ik de eer, schrijft hij, het aanbod te ontvangen om kopanalis spööl te worden van de klub, welke disain is: »lenad, pläg e plak volapüka”; mocht ik mijn spööliteit (of waardigheid van corresponderend kopanalis) willen gebruiken, om uw geacht orgaan te bekeeren tot »pläg e plak”, dan spiegelde men mij zelfs voor stimokopanalis (eereleid) te worden en volapukatidel honoris causa, zonder te vragen of mijn lovepolam (vertaling) al dan niet sätik (voldoende) is.

»En, fluisterde de verleider mij in zoetvloeiende woorden toe: »Menade bal püki bal; bedenk welk een roem voor u is weggelegd, uw Sprokkelingen, thans slechts verstaanbaar voor 4 miljoen zielen en hunne stamverwanten, dan genietbaar te zien worden voor het geheele »menade” of menschdom. *Eritis sicut Deus, scientes bonum et malum!*”

„Ik beloofde den toekomstigen „siedele volapükakluba” (voorzitter der klub), over zijn „mob” (voorstel) te zullen nadenken, en wensch bij dezen openlijk te constateeren, dat ik er alle vereischte aandacht aan besteed heb. De terugkeer tot den vóór-babelschen tijd, toen de urvolapük door den drang der omstandigheden uiteenspatte in allerlei dialecten, stammen en talen, om later, 18de eeuw geleden, op den Pinksterdag nog weer eens het hoofd op te steken, lokt mij evenwel voorshands niet aan. Zoo lang er miljoenen menschen rondloopen, die zich de moeite niet willen geven, om hun bloedeigen moedertaal behoorlijk te leeren schrijven, en zoolang er nog vele dozijnen talen zijn, die ik en velen met mij nog niet kennen en leeren kunnen, zoolang vind ik, egoïst, meer nut in

moedelijkheid voor, en trachte alle denkbeelden van zich te verwijderen, die zijne aandacht van dit hooftpunt zouden hebben afgetrokken.

Met zulke gedachten en gewaarwordingen begroette hij ook den morgen van den gewichtigen dag. Christine was reeds zeer vroeg gekleed, en vol zorg dat alles in orde zou wezen. Hare eer als nieuwe dominés-vrouw van Dennenhoek achtte zij er in betrokken dat niets ontbrak en ook het aankrukken van een groot aantal gasten geen stoornis of verwarring geven zou. 't Goede vrouwtje had genoeg aan haarzelve, zoodat zij het zeker min doordachte verzoek om eenige stoelen ter plaatsing in het doophek bepaald moest afwijzen; hoe 't haar leed deed — zij had ook al moeten leenen en voelde levendig wat het zeggen moest afgewezen te worden; ook kleinigheden vinden toegang tot een gevoelig hart!

Van lieverlede kwamen de bezoekers opdagen. 't Was nog wel een uur voor de morgenkerk, dat het eerste rijtuig in de pastorie stilhield. Den consulent uitgezonterd waren allen vreemd aan den beroepene en zijn vrouwtje. 't Wekte geen aangenaam gevoel zich zoo onder vrienden te gevoelen, schoon er enkelen onder waren, tot welke de nieuwelingen zich aangetrokken gevoelden en met wien dan ook dien dag de grond werd gelegd tot vriendschappelijken omgang. De nieuwe dominé reeds als zoodanig aangesproken, en met de komst in de gemeente geluk gewenscht, ontving zijne gasten zoo goed als het hem met zijn hart, aan gansch andere denkbeelden gewijd, mogelijk was — eerst na de bevestiging zou

de kennis van het bestaande waarin men literatuur kant en klaar vindt, dan in deze passielie, eenvormig en vlak en zonder letterkunde, een zandwoestijn gelijk.”

Vooraf de overweging dat reeds herhaaldelijk, maar steeds zonder vrucht, soortgelijke pogingen zijn gedaan, heeft de schrijver tot dit besluit gebracht. Hij deelt er 'teen en ander over mede en besluit aldus:

»En nochtans is de wereldtaal heden ten dage nog niet meer dan een »mob”, om met de Volapükers te spreken, en wacht vermoedelijk ook aan dit jongste voorstel het oordeel dat — naar ik onlangs hoorde citeeren — door Littré over een vorige proeve werd geveld: »cette tentative eut tout l'insuccès dont elle était digne”.

De eerste stoommachine, die in Rusland vervaardigd werd, dagteekent reeds van het jaar 1763. De Russische *Revue Russskaya Skarina* deelt d'enaangaande eenige bijzonderheden mede.

De ontwerper van deze stoommachine, was de mijn-ingenieur Polzunoff, werkzaam aan de ijzerfabriek te Bamaoul in West-Siberië; de machine zelve had eenige overeenkomst met de machine van Newcomen, ofschoon zij in sommige opzichten op werkelijke verbeteringen kon bogen. Zoo had de Russische ingenieur zijn machine van twee in plaats van een stoomcylinder voorzien en in plaats van de balans, maakte Polzunoff gebruik van een rad, dat in verbinding stond met de kettingen van de zuigerstangen, waardoor de weer in een rechtlijnige beweging overgebrachte kringvormige, aan een stel van groote blaasbalgen medegeleed werd, welke den toevloed van de dampkringslucht in een hoogoven regelden.

De verdeeling van den stoom geschiedde automatisch, evenals in de machine van Newcomen, maar beter en regelmatiger.

Deze machine, welke twee cylindere had van 9 voet lengte en 9 duim middellijn, werkte gedurende 2 maanden van den 20n Mei 1766 af. Vijf centenaars zilver werden daarmede uit ruim 3000 centenaars erts gewonnen.

Jammer genoeg, heeft Polzunoff zijn stoommachine niet kon zien werken, want hij stierf vier dagen te voren aan toring. Hij was klaarblijkelijk een zeer merkwaardig man voor zijn tijd, en de vele opmerkingen van natuurkundigen aard, die hij aan de beschrijving van zijn stoommachine heeft toegevoegd, toonen duidelijk aan dat hij niet alleen een uitgestrekte kennis bezat, maar bovendien over een zeer juist en scherp oordeel kon beschikken. Zoo maakt hij bijvoorbeeld in zijne theoretische beschouwingen omtrent »Lucht, Water en Damp” de opmerking, dat de natuurkundigen het nog niet eens zijn over den oorsprong der warmte, en dat sommigen haar beschouwen als een bestaande, zeer fijn verdeelde en zich bewegende stof, terwijl anderen van meening zijn, dat zij ontstaat door de wrijving en de trillende bewegingen van uiterst kleine deeltjes, welke aan onze waarnemingen ontsnappen, en waaruit de lichamen gevormd zijn.

Hij haalt hier waarschijnlijk de woorden aan van Lomonosoff, die zich over dit onderwerp uitliet in zijn merkwaardige, maar weinig bekende memorie, die als instructie tot de pool-expeditie van Tchitchagoff diende

N. v. d. Dag.

Verspreide Berichten.

Te Padang heeft een Commissie bestaande uit een verificateur en een opzichter der in — en uitvoerrechten, acht kisten gezouten visch, die tot verrotting was overgegaan en het opslaglocaal der recherche door den stank verpestte, vernietigd door ze voorbij den Walvisch in zee te werpen. Bedoelde visch was uit Singapore aan een Chinees geconsigneerd, doch daar deze ze niet wilde ontvangen liet men ze tot verrot-

te hij de vrijheid hebben van zich te verwijderen. Eenige minuten voor den aanvang der godsdienstoefening hield het rijtuig van den baron stil. Een liveiknecht opende het portier, de professor steeg uit en hielp hoffelijk Mevrouw en Freule Josephine; de baron ontbrak, hij had dien nacht een aanval van het podagra gekregen en nog op de stoep wisselden Mevrouw Vedekend en de bewoner der pastorie betuigingen van leedwezen, afgebroken door de opmerking, dat het zoo zachtjes aan tijd werd, namelijk: om naar de kerk te gaan.

Zij was reeds stampvol, en met moeite bereikten de hoofdpersonen hunne plaatsen; zelfs het lokaal van het orgel had de organist niet vrij kunnen houden, zoodat hij wel genoodzaakt was, op dezen buitengewonen dag het gebod der kerkvoogdij om er niemand toe te laten te overtreden. Sommigen beverden met een eenigszins hyperbolische verklaring, dat er geen muis meer in de kerk kon; anderen dat hun voorspelling uitkwam: de kerk zou te klein zijn. Dat een „perfester” zou preken had velen uitgelokt, en voor de bewoners van de omliggende dorpen was ook een slaadje als de inzegening van een proponent het lokaas om elkaar eens te ontmoeten en samen een aangename dag door te brengen.

De lezer zou het hier waarschijnlijk eenigszins misplaatst achten, indien hem een breedvoerig verslag werd gegeven van de bevestigingsrede. Zij was zoo eenvoudig, dat eenige splinterkijkers wel iets „diepers” van hoogerleer verwacht hadden, en zoo hartelijk dat velen nauwelijks hunne tranen konden be-

ting overgaan. — De muziek van Fort de Kock is gedurende eenige dagen te Padang Pandjang uit logeeren geweest. De ingezetenen van laatstgenoemde plaats zijn daardoor opgefrischt wat wel noodig was, daar het maar niet wilde regenen en de Padangsche Merapi volkomen kalm en rustig was. — Het reglement op den dienst der brandspuiten te Padang, vastgesteld bij staatsblad 1877 No. 66 is ingetrokken en de bevoegdheid tot vaststelling van een nieuw reglement overgelaten aan het hoofd van gewastelijka bestuur. — Niettegenstaande de Regeering de veepest verboden heeft, is de heer Macawallang, particulier te Padang, aangesteld tot gecommiteerde bij de werkzaamheden tot de bestrijding en den tegenangang der veepest in de boventanden. Er zijn nog een aantal sollicitanten naar die betrekking voor het geval dat er nog meer benodigd zouden zijn. — De negorij Poengong Kasik is tot een zelfstaande negorij verheven, onder het bestuur van een Pengoeloekepala die echter onder het protectoraat staat van den controleur van Kajoe Tanam. Blijkens besluit van den Gouverneur-Generaal heeft die Pengoeloe zitting in de rapat van de Kajoe Tanam. — Te Padang heeft de schutterij prijs geschoten en is een Chineesche barbiër bestolen geworden. Men ontlaste den laatste van al zijne baardschappersgereedschappen en het geld wat hij dien dag verdiend had. — De commissie voor de tentoonstelling van den Dierentuin maakt bekend dat door den Inlandschen ceremoniemeester Pangeran Said Abdolah bin Mansour Alhedoes, alsnog werd uitgelooft een niël horlogieketting met medaillon, als prijs voor het schietconcours in den plantentuin. De waarde van het kleinood werd niet opgegeven.

In de Bataviasche benedenstad werd dezer dagen een poging tot vergiftiging in een Chineesch huis ontdekt. De gifmenger had het zout, dat dien dag voor het gebruik bestemd was vermengd met rattenkruid. Gelukkig werd het tijdig ontdekt en de dader gearresteerd. — De amfioenpachter te Batavia en Buitenzorg klaagt over het kleine debiet. *De Java Bode* vraagt of Inlander en Chinees minder schuiven of zou er zooveel amfioen clandestien ingevoerd worden? De vraag is nog al naif. — Op tanah abang is een vrouw, die een kind op den arm had overreden. De moeder kwam er goed af, maar het kind moet een vrij ernstige wond aan het hoofd bekomen hebben. — Een der aanwezige paardenartsen gaat naar Palembang, om een daar uitgebroken ziekte onder de karbouwen te onderzoeken. Er zal aan de Regeering geen permissie behoeven gevraagd te worden om al of niet veepest te constateeren, want het is ditmaal stellig geen veepest, maar een ziekte die in de letterkunde onbekend is; er worden namelijk tusschen de huid en spieren groote wormen aangetroffen. Zij brengt Palembang in groote ongelegenheid. De leverancier van het vleesch aan de troepen dreigt de leverantie te zullen staken wegens *force majeure*. Zijn vleesch wordt door de commissie afgekeurd op grond van het enorme aantal wormen, maar — de man kan geen ander vleesch krijgen. — *De Javasche Courant* denkt beter laat dan nooit. Acht dagen nadat de berichten van Toba, Mandhor en Fort van de Capellen bekend waren kwam zij er mede aan . . . ; misschien waren er letterzetter's ziek, een euvel waaraan soms meer drukkerieën souffreeren.

Het *Soerabaiasch Handelsblad* verhaalt dat door No. 219 des middags met zijn telefoontoestel menschen gewekt worden, die door hem vermoed worden een siesta te nemen, om ze dan met een *taboe sobat* of een nietsbetekenend praatje af te schepen. Die daarvan geen last wil krijgen wordt aangeraden zich niet met dat Nr. in verbinding te brengen, door de centraal-stations te waarschuwen. Het blad heeft het koopje zelf gesnapt en spreekt uit ondervinding. — De heer Schmidt te Tretès is volkomen op de hoogte van de oorzaken van de ziekten in het suikerriet en koffieblad, kan beiden doen ontstaan, maar ook op onkostbare wijze voorkomen. De heer Schmidt is wel genegen zijn middel bekend te maken, hij wil echter met de Regeering niets te doen hebben, maar ook de particuliere landbouwers niet nalooen. — Te Soerabaia begraaft men ook al niet met zorg en het vervoeren der lijken naar het kerkhof laat veel te wenschen over. Voor een paar dagen werd het lijk van een Inlander langs Passar besar gedragen, zoo slecht toegedekt, dat het een of ander lichaamsdeel bij beurten zichtbaar werd. Het was walgelijk om aan te zien. — Te Soerabaia bombardeert men in wijk Lt. B. geducht met steenen en heeft men het blijkbaar gemunt op een huis met zinken afdak; de steenen die er op terecht kwamen, veroorzaakten een helsch leven en deden eenigen verschrikt uit het bed springen. — Twee Europeesche militairen bezochten een zeker huis op *Sawahin* en bleven

dwingen, vooral toen de bevestigiger zijne hooge verwachting aangaande den jongen leeraar uitdrukte en niet een treffende wending zich als in de plaats van den ontslapen vader dacht, en sprak zoodat dezen den veelbelovenden zoon zou hebben toegesproken, ware het hem vergund geweest zijnen eenigen zoon in de evangelie-bediening te bevestigen. En diep was de indruk, toen die zoon met diep beweging stem het: „Ja ik, van ganscher harte!” uitsprak, en met oplegging der handen door de niet in geringe getale aanwezige predikanten werd ingezegend.

Maar niet zoo diep was die indruk tot de kerk-gangers — immers tot de meesten — ingegaan, of bij 't verlaten van het bedehuis was het een vrolijk, levendig praten en begroeten, niet het minst in de pastorie waar het al spoedig weinig minder vol was dan straks in de kerk. 't Zou der vrouw van den huize onmogelijk geweest zijn, alleen aan zooveel menschen koffie te schenken; maar er waren gedienschte handen genoeg om haar te helpen, en wat de broodjes en krentbroodjes, boter en kaas, rookvleesch en tong betrof, men rekende zich 't huis, en de inhud der broodschalen en der schaaltes voor het bijbehorende verdween zoo snel, dat de vrouw van den jongen leeraar niet zonder bezorgdheid dacht aan het vervolg van den dag.

(Wordt vervolgd.)

daar ongeveer een uur toeven. Toen zij kazernewaarts wilden keeren bemerkte een hunner, dat uit zijne portefeuille, die in zijn broekzak zat, zijn geheele rijkdom, bestaande uit een bankbiljet van f 25.--- en een van f 10.--- verdwenen waren. Niemand uit het huis beweerde van den diefstal iets te weten, de zaak is echter bij de politie aangegeven en de Schout R. maakt zich sterk het geslofene terug te zullen vinden.

Telegrammen van de Locomotief.

Uit Batavia, 2 December. De contributie voor het civiel weduwen- en weezenfonds, over 1885 te heffen is vastgesteld op 4 pct. van het inkomen.

Op Atjeh zijn weder een Duitscher, een Belg en een inlander gedeserteerd.

Bewilligd in de oprichting der indigomaatschappij Plosso, te Semarang.

Benoemd tot tweeden commies op het bureau van den gouverneur van West-Sumatra, Scholten.

Ter beschikking gesteld van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, de ambtenaren Meesberg en Rijfsnijder.

De resident van Borneo's Westkust seint onder dato 26 November, het volgende:

De opstandelingen zijn uit elkander verdreven.

Ik ga heden met afdeulings-commandant naar Mandor.

27 November. Zonder verzet te ondervinden met de colonne aldaar aangekomen.

Kapiang Boeboes is verlaten.

Alleen bij het arresteeren der hoofden van den opstand is misschien eenig verzet te wachten.

Ingetrokken de betrekkingen van chef en onderchef der afdeling Statistiek bij de algemeene secretarie.

Benoemd tot stadsvroedvrouw te Soerabaja, Smith; te Semarang, Levasseur.

Geplaatst te Soerabaja, de hoofdonderwijzeres Feikema;

te Semarang, de hulponderwijzer der eerste klasse Boender;

Overgeplaatst van Makasar naar Salatiga, de hulponderwijzeres de Bruin Ouboter;

Van Salatiga naar Makasar, de hulp-onderwijzeres Lambregts.

Het stoomschip Vega is anjer gepasseerd, met steenkolen van Shields naar Semarang.

Het stoomschip Fellingier is gisteren Suez gepasseerd.

Uit Batavia, 3 December. Machtiging verleend tot definitieve openstelling voor het publiek verkeer van het gedeelte Demak-Koedoes, der Semarang-Djoanastoomtrammaatschappij.

Het stoomschip Koningin Emma is 30 November Suez gepasseerd, op zijn reis naar Batavia.

Ontslagen, eervol op verzoek, de luitenant der Chinezen te Soerabaja Tan Koen Khiam.

Geplaatst bij het departement van Oorlog, de luitenant-kolonel der infanterie, du Croo.

te Willem I, de tweede luitenant der genie Fischer.

Overgeplaatst naar Gombong, de eerste luitenant der genie Vlasblom.

Het stoomschip Noord-Holland is gisteren van Suez herwaarts vertrokken.

De eerste luitenant-adjutant der genie Vlasblom heeft wegens ziekte een eervol ontslag uit zijn betrekking als adjutant gevraagd.

De Hollandsche mail met berichten loopende tot 28 en de Engelsche mail met berichten loopende tot 31 October, zijn hier aangekomen.

De heer Durler is erkend als consul voor Zwitserland te Batavia.

de heer Hagnauer als vice-consul.

Luitenant de Vree wordt naar Indië gedetacheerd.

De sergeanten Smits en Kreischner zijn geslaagd in het examen voor de betrekking van tweeden luitenant bij de Indische artillerie.

Tot Ridder van den Nederlandschen Leeuw is benoemd Radhen Adipati Sosro Negoro van Soerakarta.

Het Nederlandsch consulaat-generaal te Alexandrië is verplaatst naar Kairo.

De heer Potter, laatstelijk secretaris van de residentie Madjoen, thans met verlof in Europa, heeft eervol ontslag uit 's lands dienst gevraagd.

Cherbourg en andere noordelijke havens van Frankrijk zijn officieel door de cholera besmet verklaard.

De bemanning van de Nisero werd te Londen door den Lord Mayor verwelkomd.

WISSELKOERS TE BATAVIA.

Nederl. bank. 67m dato	f 100%
id. factorij 67m	» 100%
id. partic. 67m	» 101%
id. partic. 37m	» 100%
Eng. »	» 11.95
id. partic. »	» 11.875 à f 11.90
Singapore bankzucht	» 2.25
Hongkong id. id.	» 2.25
Amoy id. id.	» 2.27

Van Reuter, 3 December. Londen, 2 December. Officieele berichten melden dat de Mahdi zich aan generaal Gordon heeft onderworpen, daar zijn troepen gebrek kregen aan levensmiddelen en veel te lijden hadden van ziekte, waardoor ontevredenheid onder hen ontstond.

De Engelsche expeditie zal over Soeakim terugkeeren. De moeilijkheden in Bechoeanaland zijn uit den weg geruimd.

Aangeslagen vendutiën.

Op Vrijdag den 5 December 1884 des voormiddagten 10 uur in het local van het Vendukantoor als hier van het perceel met daarop staande steenen gebouwen gelegen in het Chineesche kamp te Balong in blok Lt. V. No 201 staande ten name van wijlen J. C. van Stralendorff.

De vendumeester,
H. C. Fisser.

Advertentiën.

Heden overleed in den ouderdom van 38 jaren **Bernard Willem van Hoge-zand**, geliefde zoon van
Wed. E. VAN HOGEZAND-SWAAB.
Solo, 20 November 1884.
Wegens buitenlandsche betrekkingen eerst heden geplaatst. (343)

Voor de vele bewijzen van belangstelling bij het overlijden van mijn zoon **B. W. van Hoge-zand** ondervonden, betuig ik bij dezen mijnen hartelijken dank.
Wed. E. VAN HOGEZAND-SWAAB.
(344)

Vendutie wegens vertrek op Woensdag 10en December ek, ten huize van den Heer F. J. A. THOOFT, **te Kiringan-Bojolalie** (347) van ZEd. inboedel.

Allen die iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan den boedel van den Heer **H. F. van den Bergh**, in leven administrateur van de koffiëonderneming **KARANG** te Bojolalie, worden verzocht daarvan voor den 1en Januari 1885 opgave of betaling te doen aan
Kepoeron **W. S. VAN DEN BERGH**.
(Klatten) (346)

Ter overname aangeboden! (wegens sterfgeval)
Een bloeiende Toko-zaak op een der hoofdplaatsen van Java.
Reflektanten gelieven zich te adresseeren onder nommer dezer advertentie bij uitgevers dezer. (347)*

Amsterdamsche Apotheek
Poeder tegen miltvuur
f 1.50 per pond. (311)*

DE JAVA-BODE,
DE GROOTSTE
en meest gelezen courant van Batavia
Abonnementsprijs per halfjaar f 20.—
Abonnementen en advertentien kunnen aangenomen worden door den Heer **C. L. Baier**, Solo.

Nieuwe abonnés voor 1885 ontvangen de courant van af 15 December.

De uitgevers,
[324]* **H. M. VAN DORP & Co.**

Uit de hand te koop.
Een steenen huis met groot erf, gelegen te Djebres.
Informaties bij den heer
(19) **A. MACHIELSE.**

AUTHIER
Heerenstraat—Solo.
Op nieuw ontvangen:
Heeren schoenen.
Hoeden à f 8.—
Parijsche hemden à f 45.— 't dozijn.
Dassen, Boorden, Odeurs, Badzeep à f 2.50 't dozijn.
Schuimzeep.
Eau de Cologne H. S. No. 1711 à f 4.50 de kist (contant).
Tokohouders genieten rabat.
Schildpadden kammen van af f 1.— 't stuk.
Scheermessen van Lecoultré à f 3.50. Scheerkwasten à f 1.50 Handschoenen voor heeren-DAMES ARTIKELEN.
Handschoenen met 2 en 4 knopen Schoenen à f 8.— Blancs de lys en Blancs de perle.
Kinderschoenen, fijne sponzen.
DRANKEN.
Pilsener bier, Madera à f 14.— het dozijn.
Port, Elixer Longae Vitae, Wijnen à f 10. f 12 f 13 en f 14.— het dozijn.
Havana Sigaren. (314)*

TE HUUR

Een huis in de Schoolstraat thans bewoond door den heer **NOLTEN** f 60.— 's maands.
(338) bevrraagbaar bij Meufvrouw **S. COENRAAD.**

Gevraagd, dadelijk!

Een opziener, hier geboren, goed met volk omgaand, ijverig en eerlijk, volkomen bekend met Indigo-bereiding en aanplant, Salaris f 50.

Franco brieven met copij-certificaten.

EIJSELL
(335) Latoong-Wonogirie.

De Heer van **Suchtelen**, muzikonderwijzer te Djoeja, is voornemens bij voldoende deelname, te Solo zang-piano-en accompagnementslessen te geven. Inlichtingen te bekomen bij uitgevers dezer. (334)

Hendrik Schuijmer

Modemagazijn
SOERABAJA.
Steeds voorhanden:
Japonnenstoffen, Entredeux, Luxe - Artikelen, Huishoudelijke benodigdheden, enz.
Recommandeert zich verder voor het aannemen van japonnen, etc. etc. *(252)

Ontvangen
SPAANSCH TAFELWIJN
VINO TINTO
f 12.50 per dozijn.
(336) **THOOFT & KALFF.**

In voorraad:
Twee locomobilen, opzettelijk vervaardigd voor het gebruik in de koloniën. De ketels hebben eene verwarmingsoppervlakte van plm. dertien meters.
Twee horizontale machines van acht paardenkracht.
Eenvoudige irrigatiepompen in beweging gebracht door paarden of runderen. Men behoeft bij deze pompen geen fundering hoegenaamd.
(313)* **W. MAXWELL**
Djokja.

De ondergeteekende,
belast zich met den in- en verkoop van produkten te Semarang.
Verschaft werkkapitaal aan Landbouwendernemingen en verleent voorschotten op produkten.
Een en ander tegen nader overeen te komen conditiën.
(233) **L. C. SCHALKWIJK.**

Op nieuw ontvangen:
Het **echte** Leverwater, dat geen aanbeveling behoeft, door zijne kwaliteit alom bekend, en slechts verkrijgbaar bij
per fl. f 1.25
» doz. fl. f 12.—
V LASBLOM.
(301)* **Schoenmaker.**

ATELIER DE PHOTOGRAPHIE
A. TAGGESELL.
HOTEL SLIER. 326

SOESMAN & Co.
belasten zich steeds met het houden van **Huis- en Commissievendutien**
(28)

Amsterdamsche Apotheek.
Eenig Agentuur voor Soerakarta voor zoo gunstig bekende **WIJNEN:**
Merk **PLATON & Co.** Batavia.
(70) **A. MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek.
Ontvangen:
Keatings Cough Lozenges.
Middel tegen de hoest.
(105) **MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek.
Soerakarta.
Bayrum. Alcoholisch wasch-water.
(101) **MACHIELSE.**

Koolteer en Zweedsche teer
in vaten, blikken en flesschen
verrijgbaar bij
263 **SOESMAN & Co.**

Amsterdamsche Apotheek.
Leverwater
(296)* **A. MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek.
Soerakarta.
Ontvangen: Eucalypsinthe. Koortswerend liqueur, tevens eene zeer aangename drank.
(100) **MACHIELSE.**

Amsterdamsche Apotheek
SOERAKARTA.
Eenig depôt voor Soerakarta van
Kaapsche Wijnen.
(25) **A. MACHIELSE.**

BORST-ZIEKTEN
Allen die aan ziekten van de borst, van de luchtpijpen, of de longen lijden; zoodaals cataren, toring, verkoudheid en hardnekkige hoest, moeten gebruik maken van de
Siroop d'Hypophosphite de Chaux de Grimault & Co
welke siroop sedert jaren door de voornaamste geneesheeren der geheele wereld steeds met het beste gevolg wordt voorgeschreven.
Door het voortdurend gebruik bedaar de hoest, houdt het nachtzwet op, verbetert de voeding spoedig, hetgeen weldra merkbaar is aan toeneming in gewicht en gezonder uitzicht.
Onze Siroop d'Hypophosphite de Chaux is rose van kleur. De facons hebben een platen, onalen vorm waarop het fabriekmerk met de handteekening van GRIMAULT ET Ce, bevestigd is, benevens het merkteeken van het Fransche Gouvernement.
Te verkrijgen te Parijs, Maison GRIMAULT & Ce, 8, r. Vivienne.
EN VERDER IN ALLE VOORNAME APOTHEKEN.

OBAT PER BÉKIN KOEWAT dan BAIK GIGI ELIXIR DARI TOEAN TOEAN PENDITA BENEDICTIJS nama Obat "OLIVÉTAINS"
PAKÉ NJA.—Tocang barang njang satoe adanja ilikis dari itoe obat di dalam satoe prapat glas ajer (ajer stanga haigat baik sakali). Bikin basah boe der gigi en gossok baik gigi. Tjoetji moeloei sama itoe ajer tjamporan, lamias merasa toeloengan dari itoe obat.
MENG'OBATIN.—Kaloe dagitig gigi ada lenberé dan satoe oraing lantias angkat sakit kaloe oraing boewat di dalam gigi sakit satoe polong keji boender dari kapas njang di hein basah sama itoe obat.
Kaloe sadjati satoe gigi ada sakit oraing lantias angkat sakit kaloe oraing boewat di dalam gigi sakit satoe polong keji boender dari kapas njang di hein basah sama itoe obat.
Itoe obat gossok gigi per bekinn koewat dan baik gigi dari toean-toean pendita Benedictijs ada bekinn sama, sama djoega bekinn, kring baik sakall dan bekinn aloes. Na itoe dia, dia ada sama djoega roepa kaja obat Elixir dan orang bohé paké sama sakall
ORANG NJANG POENJA:
Toean SEGUIN, 3, Rue Huguerie, BORBEAUX

HUILE DE HOGG
HOGG'S PURE COD LIVER OIL
(HOGG'S LEVERTRAAN)
Waarvan de heilzame uitwerking sedert 30 Jaren bekend is
Tegen: Borstziekten, Longtering, Bronchitis, Verkoudheid, Hardnekkige hoest, Kiersichtige aandoeningen, Huidziekten, Kiersichtige gewellen, Verzwakking en vooral ter versterking van kinderen die een zwak en teer gestel hebben.
Men eische op het etiket den naam van HOGG het attest van den H^r LESUEUR, chef der Chemische werkzaamheden aan de medische faculteit te Parijs, en het stempel van den Franschen Staat in blauwe inkt. De levertraan van HOGG wordt alleen verkocht in driehoekige facons waarvan het model hier naast is geplaatst.
Apotheek HOGG, 2, rue Castiglione, PARIS.

DE ECHTE FRANSCH E Quina-Laroche

is de eenige die eene belooning verworven heeft van het fransch Gouvernement van 15.600 fr. en de eenige die de gouden medaille verkregen heeft.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE heeft op de Weener tentoonstelling van pharaceutische producten gehouden in 1883 wederom de gouden medaille verkregen.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE is een voedend, krachttherstellend en koortswerend middel omdat het alleen het extract bevat der drie kinasoorten.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE is het eenige middel tegen verzwakking, bleskzucht, langzame en moeilijke spijsvertering, gebrek aan eetlust, gevolgen van het kraambed, vroegtijdige afmatting, kritische leeftijd, tering, lange en boosaardige koorsten zooals door een menigte Certificaten bewezen is.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE heeft tot basis een krachtigen spaanschen wijn, die nog zijne herstellingskracht verhoogt.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE is overal nagemaakt hetzij door de Apothekers die altijd hun eigen preparaat aanbevelen of eene goedkoopere soort daarvoor aanbieden; men moet dus steeds de **echte fransche QUINA-LAROCHE** eischen met prospectus waarop nevenstaande handteeking *L. Laroche* staat, alsmede het maatglasje vragen met den naam **LAROCHE** in een woord.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA LAROCHE bevat bij iedere flesch eene complete gebruiksaanwijzing in negen talen die franco toegezonden wordt aan ieder.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE wordt in twee soorten verkocht de eenvoudige (simple) en de Staalhoudende (ferrugineux).

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE wordt in Frankrijk verkocht tegen Gl. 2.50 de heele flesch.

DE ECHTE FRANSCH E QUINA-LAROCHE is bij alle Apothekers in de geheele wereld verkrijgbaar en te Parijs, Rue Drouot, n° 22.

Verkrijgbaar

BIJ

Thooft & Kalff — Soerakarta

PAPIEREN IN DIVERSE SOORTEN.
ENVELOPPEN.
KANTOORBENODIGDHEDEN.
INKTEN, IN ZEER VELE SOORTEN.
PRACHTALBUMS.
DIVERSE SPELLEN, enz. enz. (5)

Société G^o de Produits Alimentaire

KAPITAAL 3 MILLIEN FRANCS
Directeuren **DINANT** en **ALLCARD**
GOUDEN MEDAILLE PARIJS 1878
GOUDEN MEDAILLE AMSTERDAM 1883
PARIJS LONDON
23, Richer, 23 || 101, Leadenhallstreet.

Boter van Normandie

Zonder eenig mengsel, de beste boter van Frankrijk.
Diverse groenten, truffels, sardines, pâtés de foie gras, enz.
ORDERS TE RICHTEN AAN ALLE IMPORTEURS VAN EUROPA.

Men eische op elk blik het merk met de twee hoerinetjes
HOLLANDSCHE PRIJSCOURANTEN WORDEN OP AANVRAAG TOEGEZONDEN (141)

GELD-LOTERIJ

TEN BEHOEVE VAN

de Gymnastiekschool te Soerakarta

EN

de Vereeniging tot voorbereidend onderwijs aan Kinderen van Niveermogenden in Nederlandsch-Indië.

Trekking

Maandag 22 December 1884.

BECKER & Co. SOERABAIJA. WERKTUIGKUNDIGEN.

Handelaren in machinerieën en fabrieksbe-noodigheden.

HEBBERN IN VOORRAAD:

Een groote partij **L. T. L.** en **Balk-ijzer** in alle afmetingen.

Staaft en plaatijzer van alle dikten, waarbij van 6'x2'x1/4" en 1/2"

Staaft en plaatkoper en Koperdraad.

Groote—sorteering—**Moerbouten** en **Klinknagels.**

Koperen Kranen

en **Stoomafsluiters.**

India rubber van af 1/2" tot en met 1" dik.

Gaspipen met hulpstukken tot en met 4"

Geklonken pijpen tot 12" diameter gesterp op 10 Atmosphenen.

Prima kwaliteit **Engelsche drijfrie-men**, enkel en dubbel.

Hand, Centrifugaal, Stoom-pompen en Brandspuiten.

Snijgereedschap voor gas en Withworthdraad.

Alle soorten **Verfwaren.**

Boor en Ponsmachines, Draai-en Schaafbanken.

Stoommachines met ketels open en **fundatieplaat.**

Kiezelguhr compositie, de beste bekleding tegen warmte-uitstraling.

Dinas Cristall, een nieuw soort **vuurklei**. Van welke laatste artikelen zij eenige agenten voor Java zijn.

Verder **alle artikelen, benodigd voor landelijke ondernemingen.**

Hunne zaak op grooten omzet gebaseerd zijn de, hebben zij hunne prijzen zeer billijk en beneden concurrentie gesteld.

Gaarne belasten zij zich met toezicht houden op aanmaak van **Machinerieën en reparaties** daarvan, en nemen **bestellingen** aan op diverse werktuigen. (90)

INDISCHE BODEGA

Directe aanvoeren

VAN

Spaansche en Portugeesche

WIJNEN.

N. B. van af heden ook verkrijgbaar:

DRY-PORT.

299

Witte en Rode Port f 15.— per
Malaga, Muscatel en Vino Dulce, 13.50 f 12 fr
Pale-, Gold- en Dry-Sherry f 12.— à coo. f.

Eenige agenten voor Solo
THOOFT & KALFF

INDISCHE-BODEGA

Ontvangen:
Een partijje exquisite witte portwijn, minder zoet van smaak dan de tot nu toe aangevoerde. (286). *

Tjat ramboet dari toean D^o RICHARDS

SAKARANG DJOEKA

Roema Toean **A. SEGUIN**

3, Rue Huguerie, BORDEAUX

Tjara banjak lebi baai per tjat lakas ramboet dan djenggoet

Tida oesah tjoetji kaloe maoe paké, djoega tida tingal noda di koelit.

Itoe tjat dari toean doekoen Richards njang lantas kardja orang boleh paké sama djoega per ramboet, kaja djoega per djenggoet dan tiada sadja kasih lantas dan slamanja njang intero sakali, lapeh djoega pengabissan njang trada sakali ber-oebah.

Itoe tjat dari toean doekoen Richards tida bekin sakit, sakali dia poenja koewat nja per pekar nja-ai dari bekin koewat soeda pariksa dari banjak roepa tanda dan pariksa-ai : itoe bekin ramboet lemas dan kilap, itoe piara sama dia, orang dia bekin koewat dia poenja akar dan kassi koewat hidoep. Itoe tjat tingal slamanja seperti lebi doeloet sakali.

Dari segala barang barang njang baai sakali dari roema nja toean **A. SEGUIN**, 3, rue Huguerie, di kota Bordeaux

Kita djoega taroti ingatan sama kita orang poenja toean toean njang bafja

Itoe obat nama **Cephaline** dari toean doekoen Rousseau njang takan ramboet djatoh dan sahan boewat toemboe.

Itoe obat **Arnica** dari toean doekoen Rousseau njer wangi per tjoetji baai sakali ada banjak sakali obat arnica di dalam, obat koewat sakali per taha kaloe orang bakar atase di gigi, enz. — Itoe bedak dari tahore baai sakali dari segala roepa bedak, kalok saban di pake roepa moeka Slamanja tingal bagoes dan moeda sama djoega kassi roepa segat dan aloes saperti orang moeda.

Van af heden dagelijks versehe Gebakjes enz. Prijscouranten worden tegen franco aanvraag franco toegezonden.

VAN RUIJVEN & Co.

BANKET- EN PASTEIBAKKERS

SOLO

Solo, den 23 April 1884.

HEERENSTRAAT.

(127)

Zaturdags: Saucijsbroodjes en geprepareerd Ys. Bestellingen worden in den kortst mogelijken tijd afgeleverd.

Recommanderen zich voor de levering van diners en soupers.

Provisien en drunken tegen Concurrerende prijzen.

Nederl. Indische Levensverzekering

EN

Lijfrente Maatschappij

TE BATAVIA.

Inlichtingen omtrent verzekeringen b. v. Kapitaal bij overlijden, Immer-trekkende verzekering;—ook omtrent die volgens het onlangs aangenomen VERLAAGD tarief voor WEEZENFONDS, worden gaarne verstrekt door

(17)

Steeds voorhanden:

POSTTARIEVEN.

TELEGRAAF-TARIEVEN voor 3 kringen berekend tot 200 woorden.

TARIEVEN voor KOELIELOONEN buiten de lijn.

(6)

THOOFT & KALFF.

ONTVANGEN:

Prachtige oleografieën

zeer goedkoop.

THOOFT & KALFF.

(162)

THOOFT & KALFF — Soerakarta

bevelen zich beleefdelijk aan voor hunne

Drukkerij en Binderij

en
HANDEL

in Papier-, Schrijf- en Kantoorbehoefden.

Spiedige bediening en nette aflevering gegarandeerd.

PRIJSCOURANTEN worden steeds gratis verstrekt. (7)

Verkrijgbaar

bij

THOOFT & KALFF.

Avonturen

van

Baron von Münchhausen

(in het Javaansch)

Prijs f 5.— franco per post f 5,50.

(82)

TE KOOP.

Het huis en erf thans geoccupeerd door de loge. Te bevragen bij den Heer

(20)

A. MACHIELSE.

den Agent te Soerakarta

J. H. VAN OMMEREN.

Verkrijgbaar bij

THOOFT & KALFF.

Kantoor-Agenda's 1885.

Spoorweggidsen.

Nederlands Geschiedenis en Volksteden

(prachtwerk in 4 gr. octavo deelen)

de Genestet-Album in prachtband.

Italië, door Gerard Keller

Een schilderdoos, compleet (voor dilettant-schilders.) (249)

AGENTSCHAP SOERAKARTA.

der Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij.

De ondergeteekende sluit verzekeringen tegen brandgevaar, op de gebruikelijke voorwaarden.

(14)

A. MACHIELSE.

BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

„de Oosterling,”

EN

BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

„Veritas.”

Bij het Agentschap dezer Maatschappijen bestaat, op zeer aannemelijke voorwaarden, gelegenheid tot verzekering tegen brandgevaar, van alle soorten Gebouwen en Goederen.

De Agent te Soerakarta,

(16)

J. H. VAN OMMEREN.

Verkrijgbaar

bij THOOFT & KALFF

blanco aanvragen tot geleidebillet voor vervoer van koffij, met ontvangstbewijs voor koffijpas. (193)

THOOFT & KALFF — Soerakarta.

leveren op aanvraag dadelijk

Schijfschietregisters en Afstandsbeplatingen, afzonderlijk gebonden.

Gedrukte Aanteekeningboekjes.

Naamlijsten.

Kleedinglijsten.

Strafboeken.

Menageboeken met sterke Register.

Proces-Verbaal. Getuigen Verhooren.

Beklaagden Verhooren.

Venduverantwoordingen, enz. enz. (4)

Stellen zich verantwoordelijk voor de wet

DE UITGEVERS.

Sneldruk — THOOFT & KALFF — Soerakarta.